

Forslag til framgangsmåte for å nekte AMS / kreve sendedelen fjernet / bestride gebyr

Norges Miljøvernforbund har det siste året fått mange henvendelser fra folk som ønsker å nekte smartmåler / AMS. Ut fra internasjonalt kunnskapsgrunnlag om skadelige virkninger av elektromagnetisk stråling, mener vi det er god grunn til å ikke ville ha dette. Det er også grunn til å tro at installeringen ikke vil kunne erklæres lovlig i retten, spesielt uten strømkundenes informerte samtykke om konsekvensene både for helsen og personvernet.

I tillegg til kommunikasjonsdelen som avgir mikrobølget stråling, har noen av målerne flere sendere. Noen av målerne kan også sende via strømmettet. Men dette kan ha store helsemessige ulemper, fordi det belaster nettet med såkalt «skitten strøm» som igjen øker den elektromagnetiske strålingen i hjemmet. Med eller uten slik kablet dataoverføring, er smartmåleren et elektronisk apparat som genererer skitten strøm.

Nettselskapene kan for øyeblikket ikke vise til noen lovhjemmel for å trenge seg inn i ditt hjem, så du har ikke plikt til å la dem installere AMS. Nettselskapene vil argumentere med at de er pålagt av NVE å installere AMS i alle hjem, men du som privatperson kan ikke pålegges dette. Videre argumenterer nettselskapene med at standard nettleieavtale gir dem rett til å eie, ha tilgang på, og bestemme måleutstyret. Imidlertid er AMS vesensforskjellig fra analoge målere, både når det gjelder datainnsamling, personvern og helsefare. Det står ingenting i nettleieavtalen om at du gir dem lov til å installere en datamaskin i hjemmet ditt.

Spørsmålet om AMS kan defineres som alminnelig måleutstyr som faller inn under standard nettleieavtale, har foreløpig ikke vært prøvd rettslig. En avgjørelse fra Kristiansand Tingrett er imidlertid relevant, fra oktober 2018.

I den saken ba et nettselskap om tilgang til saksøktens bolig for å skifte strømmåleren til en ny automatisk smartmåler. Retten avviste begjæringen fordi nettavtalen ikke hadde noe vilkår som fastsetter at kunden har plikt til å bytte til AMS-måler, og mente at nettselskapet måtte kjøre en ordinær rettssak for å avklare dette. Nettselskapet har ikke anket.

Nettselskapene og deres installatører går aggressivt ut mot kunder som fortsatt har analog måler, og tar det som en selvfølge at de skal få lov til å bytte måleren deres. De kan være svært vanskelige å avvise. Det er lov å mase på noen, og hvis de hadde hatt rett til å tvinge seg på, så ville de neppe behøvd å ringe og mase uavlatelig. Her er det opp til hver enkelt å sette grenser. Vi anbefaler at du skriver et brev til nettselskapet, og deretter fraber deg videre kontakt med installatørene.

Last ned forslag til brev for nekt av AMS:

[«Brev om nekt av AMS»](#)

Brevet viser bl.a. til et notat fra HMS-konsulentene Bård Rune Martinsen og Rune Aarstad. Disse erfarne HMS-konsulentene har sett på juridisk betenkelige sider ved nettselskapenes og NVEs praksis versus forskrift. Her vil du finne mye som ikke er forskriftsmessig. Gebyret (se punkt 5) diskuteres også. Legg ved dette notatet.

HMS-dokument fra Martinsen Consultancy (7 sider):

<https://bit.ly/2HFWfNO>

Hvis du allerede har smartmåler, men ønsker å få deaktivert kommunikasjonsdelen - som avgir stråling og rapporterer strømforbruket ditt fortløpende, så tror vi det er enklest med følgende forløp:

1. Ta kontakt med nettselskap og be dem fjerne den fordi du ikke vil bli utsatt for helserisiko, og/eller opplever plager. Noen nettselskap har fjernet den slik uten videre.
2. Hvis de krever legeattest, og du har en lege som ikke er redd for Helsedirektoratets juridisk tvilsomme forbud mot å skrive legeattester om dette - så få en legeattest.
3. Legen trenger ikke å bekrefte at strålingen er helseskadelig eller at du er elsensitiv, det skal holde å si at denne strålingen medfører så store bekymringer for deg, at du må få deaktivert sendedelen. Det er selvfølgelig sykkeliggjøring, og vi tviler på at nettselskapet egentlig har rett til å kreve noen legeattest overhodet. Imidlertid kan det være enkleste måten å få det til på.
4. Hvis ingen av ovennevnte går, så krev den fjernet. Ring, skriv og mas. De skal, så vidt vi vet, fjerne sendedelen hvis du mener den er til vesentlig ulempe for deg, men helsemessige grunner har foreløpig sett ut til å fungere best.
5. Hvis du nekter AMS med aktiv sendedel, blir du ilagt et gebyr som skal dekke manuell avlesning. Nettselskapene tar alt fra 2000 til 3500 kr for dette. Vi som nekter AMS, mener selvfølgelig det er hårreisende, og Huseiernes Landsforbund er også på saken. Organisasjonen Stopp Smartmålerne (<https://stoppsmartmaalerne.no/>) oppfordrer til å la være å betale, og bestride gebyret slik at det ikke kan gå til inkasso. Vi tror dette gebyret aldri vil kunne bli dømt gyldig i en eventuell rettssak, men inntil det skjer, kan du bruke argumentene i HMS-dokumentet. Du kan også bruke brevet for nekt av AMS, og forandre det til at du bestrider gebyret.
6. Noen nettselskaper har truet med å stenge strømmen til kunder som beholder sin analoge måler. I noen tilfeller har det også skjedd. Lovligheten av dette har ikke vært prøvd rettslig, men Stopp Smartmålerne har fått utredet dette juridisk. Utredningen finner du her:
Juridisk utredning for stengning av strøm:
<https://bit.ly/2Cr3m9a>
7. Videre sendte Stopp Smartmålerne i november 2018 varsel til nettselskapene om at dersom de får vite om flere tilfeller med stengning av strøm, vil det politianmeldes umiddelbart. Etter dette har det ikke vært flere tilfeller med stengning av strøm.
8. Du kan også gjerne lese en lengre gjennomgang av Strålevernet og NKOMs arbeid med AMS, av HMS-konsulent Bård Rune Martinsen. Hans konklusjon er at de ikke har noe grunnlag for å si at strålingen fra AMS ikke er helsefarlig.
Vurdering fra Martinsen Consultancy (55 sider):
<https://bit.ly/2UJ9IIj>
9. Videre finnes det mye god informasjon både om helsefaren og om juridiske sider rundt AMS, i jussutredningen kalt «smartmålerne, jussen og helsa». Denne er å kjøpe i papirformat, eller kan lastes ned gratis, på Einar Flydal sin blogg:
Juridisk utredning for helseaspektet ved smartmålerne:
<https://einarflydal.com/nedlastinger/>

Bloggside fra Einar Flydal om relevant lovverk:

<https://einarflydal.com/2018/08/16/straling-og-helserisiko-i-arbeidslivet-her-er-lovene/>